

Wstęp

Inwentaryzację zalicza się do jednej z podstawowych dziedzin rachunkowości. Jej rolą jest zweryfikowanie prawdziwości danych zawartych w księgach rachunkowych dotyczących wielkości poszczególnych aktywów i pasywów jednostki.

Powszechnie obowiązujące przepisy prawa w sposób szczątkowy regulują kwestie związane z przeprowadzaniem inwentaryzacji, jedynie ustalone są terminy, częstotliwość i metody przeprowadzania okresowych inwentaryzacji obowiązkowych oraz terminy rozliczania ich wyników dla podmiotów zobowiązanych do stosowania ustawy o rachunkowości. Szczegółowe zasady przeprowadzania, dokumentowania i rozliczania wyników inwentaryzacji poszczególnymi metodami – adekwatnymi do rodzajów aktywów i pasywów występujących w jednostkach – zamieszczane w dokumentacji opisującej przyjęte w jednostce zasady (politykę) rachunkowości to w głównej mierze rozwiązania wypracowane podczas wieloletniej praktyki z dziedziny rachunkowości, przystosowane do potrzeb jednostek organizacyjnych. Stąd też spotyka się wiele różnych rozwiązań, które mogą być stosowane, ale przy tym powstaje wiele wątpliwości co do czysto praktycznych aspektów organizacji i przebiegu inwentaryzacji, zwłaszcza w kontekście zastosowania technologii komputerowych, nie tylko do prowadzenia ksiąg rachunkowych jednostek, ale także do przeprowadzania i dokumentowania spisów z natury czy uzgadniania sald z kontrahentami. Wątpliwości poruszane w dyskusjach toczących się na forach tematycznych dla pracowników księgowości oraz pojawiające się w trakcie kontroli przeprowadzanych w jednostkach sektora publicznego znalazły swoje odzwierciedlenie w niniejszej publikacji. Omówiono **praktyczne problemy powstające w związku z przeprowadzaniem i rozliczaniem inwentaryzacji obowiązkowych i doraźnych**, występujące w specyficznych warunkach funkcjonowania jednostek sektora finansów publicznych.

Książka skupia się przede wszystkim na tych zagadnieniach dotyczących inwentaryzacji, które sprawiają w praktyce największe trudności. W założeniu ma **służyć pomocą w takim zorganizowaniu przebiegu inwentaryzacji – prowadzonych metodami spisu z natury oraz potwierdzania i weryfikacji sald składników aktywów i pasywów – aby procesy te przebiegały szybko, sprawnie i efektywnie**. Podane praktyczne wskazówki z pewnością ułatwią przejście przez wszystkie etapy inwentaryzacji przeprowadzanych każdą z metod wskazanych w ustawie o rachunkowości – krok po kroku. Przy okazji można poznać:

- rozwiązania stosowane w jednostkach organizacyjnych różnej wielkości,
- przykłady różnorodnych nieprawidłowości wraz ze wskazówkami, jak ich uniknąć.

Ponadto **można skorzystać z zamieszczonych wzorów dokumentów inwentaryzacyjnych**, gdzie podano dokładne instrukcje i przykłady ich wypełniania.

W książce osobne miejsce poświęcono omówieniu **rozwiązań praktycznych i problemów, jakie niesie ze sobą coraz szersze wykorzystanie w przeprowadzaniu inwentaryzacji technik informatycznych**, ze szczególnym uwzględnieniem technik przeprowadzania spisów z natury przy wykorzystaniu skanowania danych zawartych w kodach paskowych i etykietach kodowanych elektromagnetycznie (technologia RFID). Przedstawiono zastosowanie tych technologii w inwentaryzacji środków trwałych, zapasów magazynowych i zbiorów bibliotecznych.

Dopełnienie całości stanowi **treść nowego KSR, odnoszącego się do przeprowadzania spisu z natury**. Z dniem 28 lipca 2016 r. weszła w życie uchwała nr 5/2016 Komitetu Standardów Rachunkowości z 26 kwietnia 2016 r. w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie inwentaryzacji drogą spisu z natury zapasów materiałów, towarów, wyrobów gotowych i półfabrykatów. Stanowisko KSR ma służyć wyjaśnieniu problemów powstających przy przeprowadzaniu inwentaryzacji w drodze spisu z natury zapasów materiałów, towarów, wyrobów gotowych i półproduktów. W stanowisku przedstawiono dobre praktyki oraz wskazówki sprzyjające prawidłowej i sprawnej inwentaryzacji zapasów, obejmujące sprawy związane z przygotowaniem, przeprowadzaniem, rozliczaniem i dokumentowaniem spisów z natury, i to zarówno zapasów własnych jednostek, jak i zapasów obcych oddanych im na przechowanie.

Jednostki sektora finansów publicznych mogą korzystać z rozwiązań zawartych w stanowisku KSR przy opracowaniu części zasad (polityki) rachunkowości odnoszącej się do zasad przeprowadzania inwentaryzacji w drodze spisu z natury zapasów materiałów, towarów, wyrobów gotowych i półfabrykatów.

Ponadto 29 maja 2017 r. został ogłoszony **Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z 25 maja 2017 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości nr 11 „Środki trwałe”**.

Standard odnosi się do zasad ewidencji i inwentaryzacji środków trwałych na potrzeby prowadzenia rachunkowości jednostki (nie dotyczy aspektów związanych ze stosowaniem prawa podatkowego, w szczególności w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych). Bardzo szczegółowo standard określa zasady wyodrębniania obiektów inwentarzowych środków trwałych (pojedynczych i zbiorczych) oraz ich znakowania numerami inwentarzowymi.

W jednostkach, które postanowiły stosować KSR w swojej polityce rachunkowości, postanowienia standardu mają zastosowanie po raz pierwszy do sporządzania sprawozdania finansowego za rok obrotowy zaczynający się od 1 stycznia 2017 r. Natomiast w przypadku jednostek, które nie postanowiły o stosowaniu KSR, **nowy standard może służyć pomocą przy ustalaniu (nowelizowaniu) ich polityk rachunkowości w zakresie ewidencjonowania środków trwałych i przeprowadzania ich inwentaryzacji**.